

2.2 Durum Gazeteciliği

Her ne kadar 1. sayfaya taşınan ve manşet olan haberler çoğunlukla olay haber türündense de ister istemez yüzeyseldir. Çünkü anındalık ve tazelik önem taşır. Çoğu rutin haber bir kaç gün içinde bayatlar. Olay haberlerin hazırlanışı saatler içinde biter. Günümüzde dijital gazeteler de gözönüne alınırsa, olay haberin hazırlanışı değil saatler, dakikalar ve saniyeler içindedir.

Durum gazeteciliğini ikinci ana dal olarak seçmemizin nedeni, bu tür haberlerin genellikle gazetecinin veya medya kurumunun girişimiyle ortaya çıkmasıdır. Bu tür haberlerde haber değeri aslında haberin toplumsal/insani değeridir ve çoğunlukla orta ve uzun dönemli bakış açıları gerektirebilir. Durum haberciliğinin (durum haberinin) tanımını yapmak oldukça zor. En basit ama anlamlı tanımlardan biri, olay haberden daha fazlası olarak yapılabilir. Daha iyi tanımlar olarak şunları önerebiliriz:

- Olay haberciliğinde yeterince gerçekleştirilme fırsatı bulunamayan unsurlarla zenginleştirilmiş, daha etraflı habercilik türüdür. Örneğin en basitinden, bir rutin haberi oluşturan basın bültenindeki bilgileri uzmanlara yorumlatarak haber yapmak bile durum haberi kapsamına girer.
- Üretenin önem verdiği veya kamuya yarar getireceğine inandığı konularla ilgili olarak gazetecilik kuralları içinde üretilen, solmayan (bayatlamayan) haberlere denir.

Olay haberciliğiyle, durum haberciliği tanımı yapıldıktan sonra, Gazetecilik uzaktan yüksek lisans öğrencilerine olay haber ve durum haberle ilgili betimleyici kavramlar oluşturmaları istenmiştir.

Olay haberciliğiyle ilgili olarak oluşturulan kavramlar şunlardır:

- Anında gazetecilik

- Hızlı gazetecilik
- Çabuk gazetecilik
- Kum saati gazeteciliği

Aynı öğrenci grubunun durum haberciliğiyle ilgili olarak buldukları kavramlar da şunlardır:

- Acelesi olmayan gazetecilik
- Hazmedilmiş haber
- Solmayan haber (İngilizce evergreen karşılığı. Yaprak dökmeyen anlamına gelir)
- Yavaş gazetecilik
- Sakin gazetecilik

Sakin kavramı aslında sakin kent olarak yaygınlaşmıştır. Sakin kentler, ilgili yönetimlerin, trafik, gürültü, kaos gibi çeşitli rahatsızlık verici ve “tatil keyfini kaçırıcı” konularda özel düzenlemeler yaptıkları kentlerdir. Örneğin araçların kumsala kadar girmemesinin sağlanması gibi. Sakin gazetecilik kavramı da normal haberciliğin koşuşturmasının dışında haber üretilmesi anlamına gelmesini vurguluyor.

KARŞILAŞTIRMA	
OLAY HABERCİLİĞİ	DURUM HABERCİLİĞİ
Haberin güncel değeri önemli	Geçmiş ve orta/uzun vadeli gelecek açısından önem
Gün içinde (veya bir kaç günde) tüketilir	Çoğunlukla daha uzun dönemde tüketilir
Çoğunlukla haber merkezi sabah toplantısında karar verilir	Gazetecinin bireysel ilgisi ve girişimi daha önemlidir

Ön veya iç sayfa manşet olursa değer kazanır	Değeri daha kalıcıdır
Çoğunlukla güncelleme bağılı olarak izleme haberler türetilir	Haber/haberlerin genişliği önceden belirlidir
İlgini çeken olay (olgu, demeç)	İlgi çeken durum (analiz, eğilim, karşıt bakışlar)
Anındalık ve hız birincil önemde	Daha uzun dönemde haberleştirilir
Genellikle kitlesel ilgi beklenir	Genellikle önem verenlerin ilgisi asıldır (Daha parçalanmış kitleler olabilir)
Yüzeysel olanı aktarır	Açıklar, yorumlar, öğretir, eğlendirir
Oylum küçüktür (sözcük sayısı)	Daha oylumludur (sözcük sayısı)
Kullanılan kaynaklar çoğunlukla görevlilerdir (akredite)	Kaynak yelpazesi genişler (Uzmanlar, biliminsanları, paydaşlar)
Haber dili ve yapısı katıdır	Haber dili ve yapısı esnek, çeşitlendirilebilen yapılara sahiptir.

Durum haberciliğinde yanıtlanması istenen sorular şunlar olabilir:

- Toplumda hangi eğilimler değişmektedir
- Bu eğilimler nasıl bir gelecek çizmektedir
- Bu eğilimler nasıl ortaya çıkıyor
- Toplumdaki insanların yaşamlarında durum nedir
- Belli grupların uğraşlarıyla ilgili durumlar
- Çeşitli amaçlarla çalışan örgütler (sivil toplum, gönüllü dernekler, sendikalar, üniversiteler, fizikçiler, doktorlar gibi)